

Farvel til fodbold?

En intro til frafaldsproblematikken

Frafald er en kompleks størrelse – vi giver ordet til Naya

Hvad var den primære grund til, at du stoppede?

”At det var for langt væk, og så var der en af mine veninder, der holdt op, og så skulle jeg selv køre derud, og det blev lidt kedeligt i længden. Og så var der også en masse fra mit hold, der stoppede, og der kom nogle nye ind, der ikke var så gode. Og så kom vi på sidstepladsen, og det syntes jeg ikke, var så fedt. I øvrigt gik jeg også til dans, og mine dansedage skiftede mellem forskellige ugedage, så det var svært at være der hver gang. Og så var der også tit, hvor jeg skulle til casting (film osv.), og så kunne jeg heller ikke komme.”

Når det også handler om cykelstier...

Kommer du til at spille fodbold igen?

Jeg vil rigtig gerne – jeg savner fodbold, men lige nu spiller jeg håndbold.

Hvorfor begyndte du til håndbold?

Jeg ville gerne begynde til en sport igen.

Hvor meget træner du?

Tre gange pr. uge og kamp i weekenden.

Er der ikke lige langt til hhv. fodbold- og håndboldklubben?

Jo, men når jeg skulle til fodbold, skulle jeg over nogle veje, hvor jeg var nødt til at trække – når jeg skal til håndbold, kan jeg køre hele vejen.

(Naya, 13 år)

Hvor stort er frafaldet egentligt?

Herreungdom

Ud af 10 lilleputspillere er:

- Otte aktive som drengespillere
- Fem som juniorer
- To som ynglinge
- ? som seniorer
- Der sker stort set ingen nyrekruttering efter U-11 og indtil seniortiden.

Pigeungdom

Pigeungdom

Ud af ti lilleputpiger er:

- Otte aktive som pigespillere
- Syv som damejunior
- ? som senior
- Der sker nyrekruttering helt op til U-14.
Dermed er det svært at sige noget helt præcist om det reelle frafald.

Hvad er på dagsordenen?

Oplægget vil bl.a. sætte fokus på følgende temaer:

- Hvornår er man egentlig ung – en begrebsafklaring
- “De skal ikke finde sig selv - de skal skabe sig selv”
- Familie og venner – fundamentet for det gode liv
- Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – unge og foreningsliv....
- Intro til en frafaldsundersøgelse
- En række udfordringer til overvejelse

Fra to dage til et helt liv....

- **Ungdomstiden forlænges nedad og opad, men hvor er det lige, den begynder og slutter?**
- **Alders- og livsunge**

Unge anno 2009 ikke specielle!

- De har de samme drømme som unge altid har haft. De skal dog navigere i en anden verden, og derfor er deres strategier noget anderledes
- Det er for unge et grundvilkår, at mange ting er til forhandling, og at de ikke får "den store historie" serveret, men selv skal skrive den og de er åbne i forhold til at fodbolden bliver en del af "historien"!

Strategier

Søgen efter nærhed/tryghed:

- Fokus på deres 3-6 gode venner
- Aktivitet i et par "klubber" på Arto, forsvarsspiller på det lokale 1.drengehold og med i et netværk, der spiller "WOW".
- Sponsorering af ét barn i Afrika, og billedet hænger hjemme på køleskabet

Søgen efter et fast fundament

I en søgen efter faste "fixpunkter" søges der efter "enkle" svar på komplicerede spørgsmål:

- I politiske sammenhænge, som i udgangspunkt vil være knyttet til en "stor" historie
- I religiøse sammenhænge: Islam eller Faderhuset
- I bestemte subkulturer f.eks. de autonome
- I ekstreme miljøer – f.eks. eliteidræt

”Ska vi tage en gang ”30 sekunder”? - søgen efter intensitet

Hvis man til daglig er den pæne og flittige dreng eller pige, der gør, hvad der bliver sagt, har man – som modvægt til den institutionelle tryghed – brug for at opleve, at man stadig er i live. Noget, der bl.a. søges bekræftet gennem intense oplevelser, der kan give et ”kick”.

- Ekstrem sport, ekstrem druk, ekstreme aktiviteter (trainsurfing, køre uden rat på en motorvej med 120 km/t).
- Banke nogle Brøndby-tilhængere før en kamp.

Friends make the world go around

- Venner er det "inspirerende" omdrejningspunkt i livet for teenagerne. Det er dem, de bruger tid sammen med, sammenligner sig med og forstår sig selv i lyset af.
- *"Jeg har det meget godt. Jeg har mange gode venner. Det er godt, så føler man sig ikke så alene"* (Lea) – venner er succeskriteriet!
- Venskaber tager som oftest afsæt i en fælles interesse eller historie - en historie, der ofte går tilbage til børnehaveklassen.

Trygge oaser....?

- Venne-relationerne fremtræder, set udefra, som komplekse og sammensatte. De udgør trygge oaser men er samtidig også præget af foranderlighed.
- *"Der er mange, der går op i tøjstil, og der er mange, der opfører sig underligt i forhold til, hvad de f.eks. gjorde sidste år. Lige pludselig er man ikke venner mere, og lige pludselig har de fået nye venner"* (Naja).

Det unikke ved venne-relationer, i modsætning til f.eks. forældrerelationer, at de skal tilkæmpes og vedligeholdes.

Aktiviteter: En undskyldning for at snakke sammen....

- Drenge- og pigefællesskaber opleves i vid udstrækning som forskellige!
- *"Man snakker også meget bedre, hvis man ryger vandpibe, er ovre for at spille fodbold, kaster med æbler, bruger penge hos bageren eller bare speeder rundt. Det ville virke underligt bare at sætte sig ned og sige: Nu skal vi snakke"* (Jakob).
- *"Spillet er ikke det, man egentlig laver men en undskyldning for at snakke sammen"* (Klaus).
- Aktiviteterne udgør en ramme omkring venskaberne - og det afsæt for de eventuelle snakke, der finder sted.

Det mærkeligste foregår med dem, de bedst kender ...

- For piger er aktiviteterne ofte platform for yderligere historier og fortællinger om dem selv.
- *”Vi laver de underligste ting, f.eks. leger vi Topmodel, hvor den ene er dommer, og den anden er model. Eller vi leger psykolog og lader som om, vi har problemer. Vi kan godt lide at være barnlige en gang imellem. Man skal ikke altid være så alvorlig, man er ikke barn for altid vel! Jeg laver underlige ting med dem, jeg bedst kender. Ellers er det bare almindelige ting. Jeg ser fjernsyn, snakker om noget, man ser i fjernsynet, snakker om drenge, hende, der er bare for meget, fortæller historier, hvis man har oplevet noget sjovt” (Charlotte).*

Aktiviteter tiltrækker – relationer fastholder

Hvilke faktorer er vigtige i forbindelse med påbegyndelse af fritidsaktiviteter:

- Sjovt/spændende/afvekslende
- God balance mellem ”hverdag” og ”events”
- At man lærer noget nyt
- Er sammen med vennerne
- Trænerne/lederne er ”gode”

Betweenagere og idræt

- Den primære nyrekruttering i idræt sker i 3-5.kl – f.eks. fordobles antallet af pigespillere fra 3. til 5.kl – og så holder de op i 6-7.klasse....
- Når de kommer efterspørger de kvalitet – de primære relationer er i skolen og i lokalområdet – og først på længere sigt fastholder relationer i sig selv....
- Når specielt pigerne falder fra igen handler det om at de meget hurtigt søger efter at kombinere kvalitet med medinddragelse – noget som en stor gruppe trænere har svært ved at håndtere....

A close-up photograph of a hand holding a blue mobile phone. The phone's screen displays an SMS message in Danish: "Altså SMS 1" and "Hva' så der?". The phone has a classic keypad and a small camera lens at the top.

Trænerne – engagerede og kompetente, tak!

De behøver ikke være unge.....

De skal være engagerede og dygtige

De skal skabe rum for medindflydelse...

Det er ikke noget minus, at træneren kan "skære igennem" og stille krav til deltagerne – eller som det blev udtrykt:

***"En god træner skal kunne slå igennem. Han skal være tough og skal sætte sig igennem. Han skal kunne sætte sig i respekt."* (Dreng, 9. kl)**

De skal være interesserede på den "rigtige" måde - hvilket vil sige, at man hverken er omklamrende eller ignorerende....

A close-up photograph of a hand holding a blue mobile phone. The phone's screen displays an SMS message in Danish: "Hvad SMS? Hvad så der?" and the number "798". The phone has a physical keypad and a small camera lens at the top.

Trænerne – engagerede og kompetente, tak!

Fire ud ti 13-16-årige mener, at det er vigtigt, at man kan tale med træneren – og her menes der som oftest også om lidt dybere ting end blot dagligdags-trivialiteter.

Ledere og trænere anvendes som "sparringspartnere" i forhold til at håndtere nogle af teenagelivets mange udfordringer:

"Gode ledere betyder rigtig meget. Vi bruger dem sådan psykolog-agtigt. De skal være gode til at lytte og skal kunne huske tilbage på, hvordan det var for dem selv, så de kan sætte sig ind i situationen. Det er nok bedst, hvis de også selv tager initiativet til samtaler og sådan." (Pige, 7. kl.)

Seriøsitet er vigtigt – mens det er knapt så vigtigt at vinde....

- Tre ud af fire aktive idrætsudøvere i 5. klasse angiver, at det er vigtigt, at de bliver bedre til den idræt, de dyrker, og at de kommer i god form
- Endvidere tillægges det, ”at vi spiller kamp” og ”seriøsitet” stor betydning, mens selve det at ”vinde” betyder mindre.
- Blandt elever i 5. klasse er det kun ca. én ud af tre, der betoner dette som meget vigtigt! – en tendens der bliver mere udtalt jo ældre de bliver!

Forskel på drenge og piger????

- Hvis man deler op på køn, peger div. undersøgelser på følgende:
- Drenge betoner i højere grad konkurrencemomenter, at der er en vis niveaudeling, at idræt tages seriøst, og at der i forbindelse med en idrætsfacilitet er mulighed for at ”hænge ud” efterfølgende.
- Pigerne betoner i højere grad ud til at betone vigtigheden af, at piger og drenge dyrker idræt sammen, og de er mindre tilbøjelige til at acceptere en træner, der bestemmer!!!!

Det er mor der bestemmer!

- Talrige undersøgelser peger på en sammenhæng mellem valg af fritidsaktiviteter og familiebaggrund (Hestbæk 1999, Østergaard 2007 m.fl. 2007).
- Specielt i forhold til idrætsdeltagelse ser det ud til have stor betydning, i hvilket omfang forældrene – specielt moderen – dyrker eller har dyrket idræt (Ibsen & Ottosen 2000).
- Børn af idrætsaktive forældre dyrker i højere grad idræt end børn af idrætspassiv forældre – hvilket er en af de primære forklaringer på at f.eks. børn med indvandrerbaggrund oftere dropper ud....

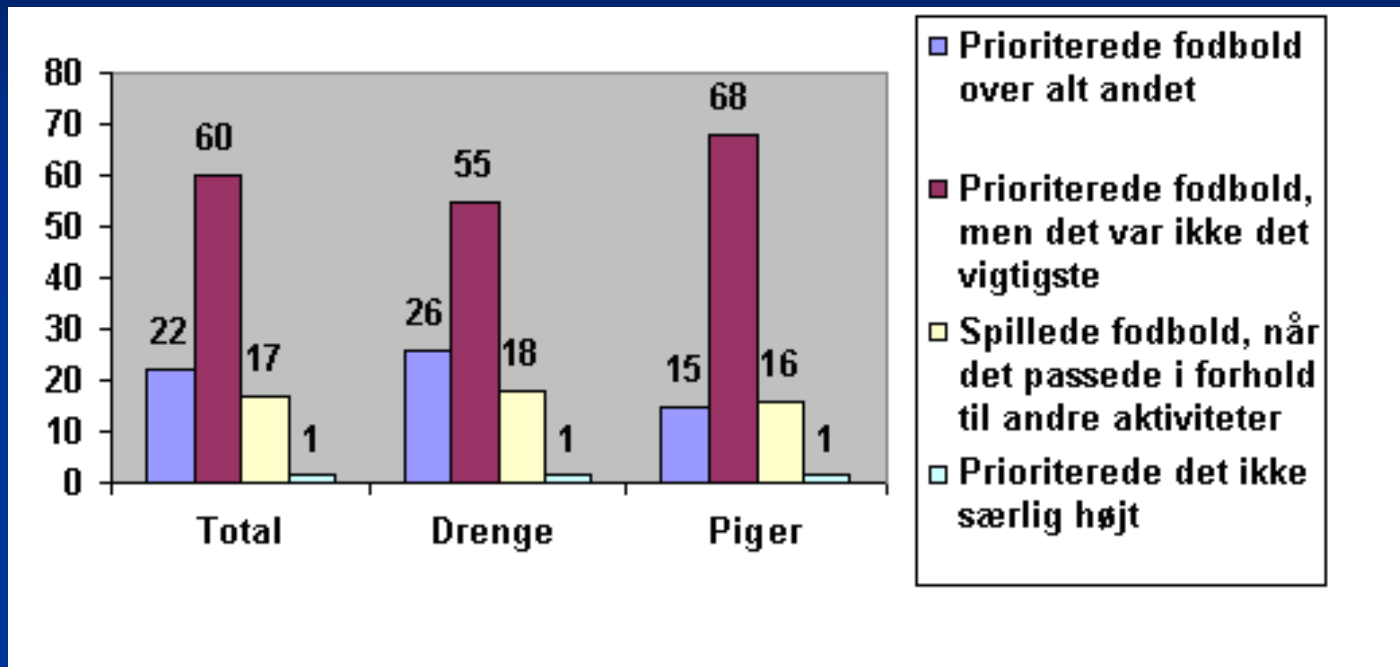
Bare vandet er varmt!

- Mht. faciliteterne er der langt mere fokus på at de er funktionelle frem for moderne! At der er varmt vand er vigtigere, end at de står på marmorfliser.
- Det er vigtigt at der i forlængelse af idrætsaktiviteterne er mulighed for at hygge sig med vennerne. Over halvdelen efterspørger klublokaler.
- Man dyrker idræt sammen med vennerne, og derfor giver det ikke den store mening med fleksible åbningstider, men det er vigtigt, at der er rammer, der gør, at man også kan være sammen med vennerne efter træningen.

Intro til en undersøgelse

- 60 pct. drenge (82 pct.)
- 40 pct. piger (18 pct.)
- 55 pct. begyndte at spille fodbold, da de var mellem 5 og 9 år – så den med at unge bare ”zapper” holder ikke helt.
- 1/3 dyrkede andre sportsgrene sideløbende med fodbold.
- 85 pct. angiver, at de spillede ”elite”(60 pct.) eller på 1. holdet.

Hvordan prioriterede de fodbold?

Én ud af fem prioriterede fodbold over stort set alt andet i 2005
– og i 2006 stopper de!

Lidt flere facts...

- Seks ud af ti oplevede, at deres sidste træner var dygtig
- Fire ud af fem oplevede, at deres forældre var engagerede på en god måde
- Forsvindende få (4 pct.) oplevede, at de bliver pressede af deres forældre
- Halvdelen angiver, at sammenholdet på holdet var godt
- 54 pct. synes, at faciliteterne var gode
- Halvdelen synes, at klublivet var spændende
- 83 pct. angiver, at det var en god oplevelse af spille i klub!!
- 78 pct. elskede at spille fodbold!!

Og svaret er ... fisk!

Når de synes, at:

- Træneren er god
- Elsker at spille fodbold
- Oplever opbakning hjemmefra
- Synes, sammenholdet var godt
- Oplever klublivet som spændende

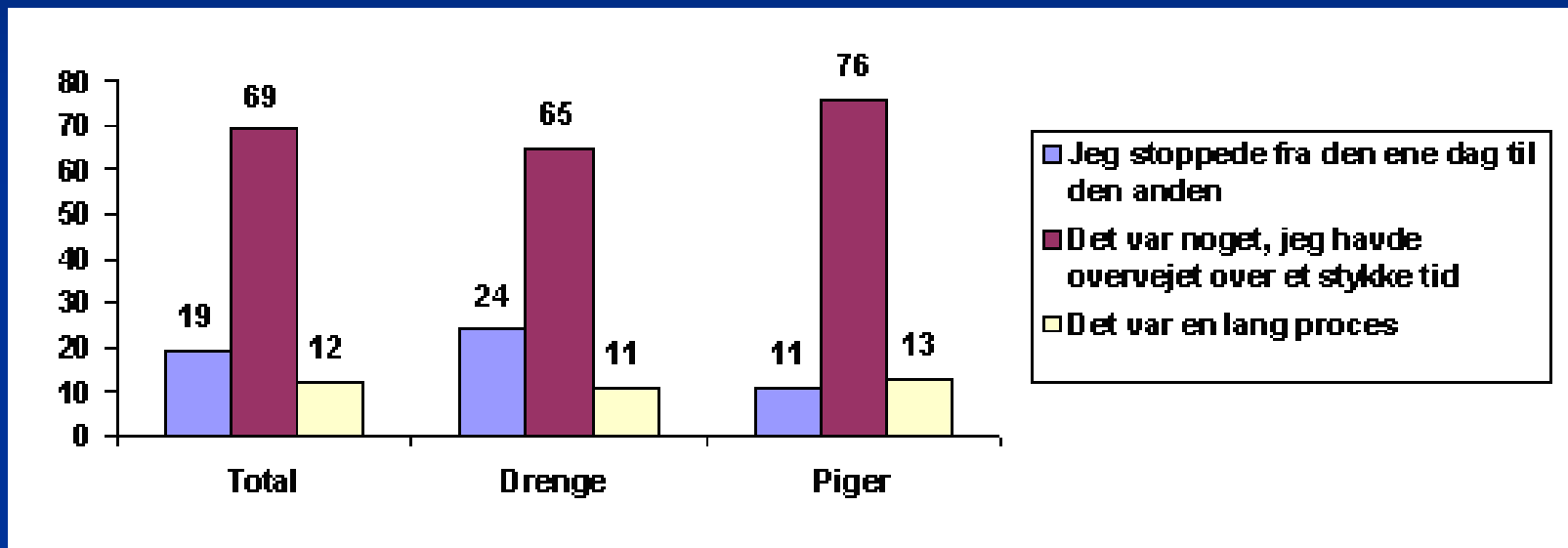
kan man med rette spørge sig selv, hvorfor i alverden de så alligevel stopper med at spille i en klub – og svaret på det spørgsmål er ikke helt enkelt!

Hvordan, med hvem og hvor længe??

En række facts omkring selve
”frafaldsprocessen”

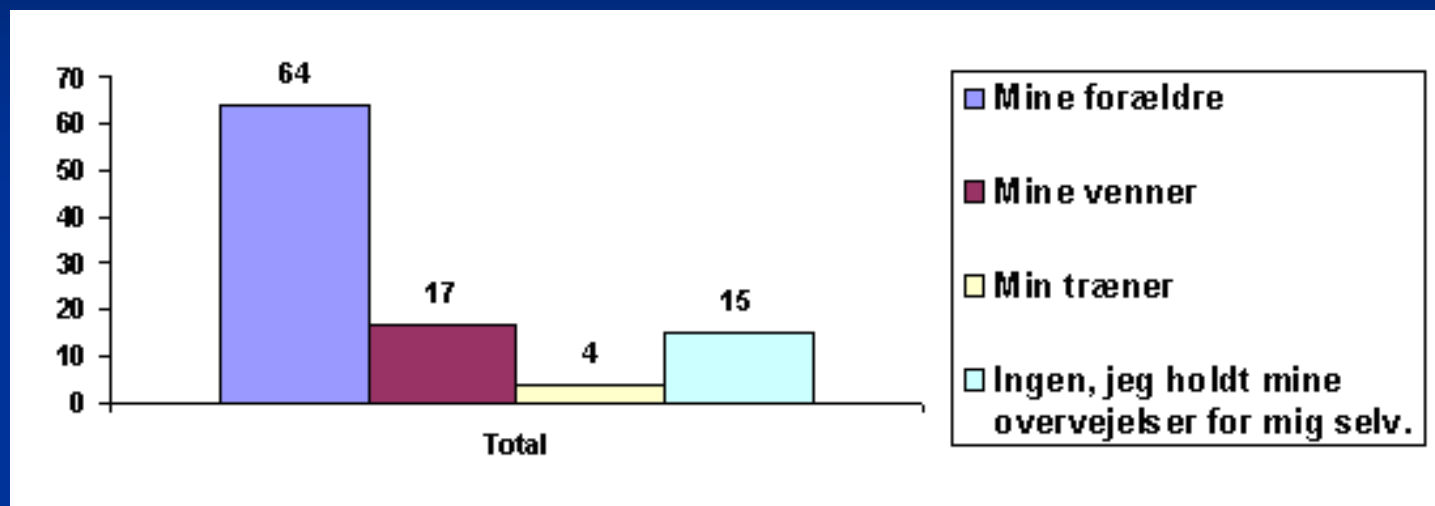

Hvor længe gik du med dine overvejelser om at stoppe?

- Fællesskabet og kærlighed til selve fodboldspillet gør, at det for den store gruppe er vanskeligt at stoppe med at dyrke en fritidsaktivitet, som har været en integreret del af deres liv i forholdsvis mange år.

Hvem snakker de med?

- Den store gruppe deler deres overvejelser omkring det at stoppe med deres forældre, mens der omvendt er meget få, der snakker med deres trænere – og hvad er så forklaringen på det?

”Og så hørte vi ellers ikke mere...”

- Meget få oplever, at klubben reagerer på deres udmeldelse. Dermed går megen potentiel god læring tabt.

Forhold, der kun har begrænset betydning

- Praktiske forhold som flytning, efterskoleophold m.v.
- Dårlige faciliteter
- Skader
- ”Mine ambitioner blev ikke opfyldt”
- ”Det var for dyrt”
- ”Jeg valgte at specialisere mig inden for en anden sportsgren”
- Tid

Når "tid" er et problem....

"Manglende tid" ser primært ud til at være et problem for de spillere, der:

- ikke prioriterede fodbold specielt højt
- for dem, der dyrkede såvel fodbold og en anden idrætsgren på højt niveau
- de spillere, der spillede på højeste eliteniveau præget af en høj træningsfrekvens
- de spillere, der påbegyndte en erhvervsuddannelse og som oplevede det vanskeligt at kombinere et ofte fysisk krævende arbejde med træning 2-3 gange om ugen.

For den store gruppe ser ”tid” ikke ud til at være problemet

- Den store gruppe af spillere, som tilkendegiver, at de prioriterede fodbold rimeligt højt, giver udtryk for, at de godt kunne have fundet plads til fodbold i deres ugeskema.
- ”Hvis nogle af mine veninder ringede og spurgte, om vi skulle lave noget sammen, så fik de at vide, at det først kunne være efter fodbold. Det havde de ingen problemer med. De har jo også alle sammen fritidsinteresser. Jeg spillede fodbold, fordi det var sjovt, men jeg prioriterede det også højt - ellers bliver det alt for lallet...”
(Tanja, 14 år)

Frafald blandt 13-18-årige fodboldspillere i København- og måske på Fyn - handler overordnet set ikke om:

- Tid, fritidsarbejde, lektier, kærester eller om at de er blevet trætte af fodbold...

Det handler i højere grad om:

- Fællesskaber der smuldrer
- Trænere der enten vælger eller ikke kan tale om andet end fodbold
- At tidlig fysisk modning sidestilles med talent!

Da jeg rykkede op på....

Undersøgelsen peger, på at frafaldet som oftest sker i forbindelse med oprykning til et nyt hold:

- De får nye trænere, nye medspillere og de gamle medspillere, som tidligere hjalp dem igennem svære perioder, er måske forsvundet.
- Specielt sidstnævnte er problematisk i erkendelse af, at det primært er relationerne, der fastholder unge i perioder, hvor selve aktiviteten måske i sig selv giver den helt store mening.

Det var bare helt anderledes – et par historier

- Hvorfor holdt du op med at spille?

”Da jeg rykkede op som junior, blev holdet blandet. Mange af dem, jeg tidligere havde spillet med, fortsatte som drengespillere. Vi fik en meget seriøs træner, der havde mere fokus på det at vinde end at have det sjovt. Jeg blev nærmest konstant rettet, og jeg var mere vant til sådan en ”kom igen!” - træner, så det var noget, jeg lige skulle vænne mig til. Og i forhold til holdkammeraterne skulle man også lige vænne sig til, at man hele tiden skulle bevise, at man var god nok. Jeg var et år yngre end mange af dem, så man skulle ligesom gøre tingene dobbelt så godt som dem for at blive accepteret. Jeg har altid spillet meget fodbold og har virkeligt nydt det, men stemningen på holdet var sådan meget negativ. Ofte gik jeg hjem og var i rigtig dårligt humør. Faktisk så dårligt, at mine forældre begyndte at spørge mig, om der var noget galt. Til sidst var det bare en sur pligt.”

- Havde du haft en forventning om, at de ældre spillere skulle tage imod dig med åbne arme?

”Nej, jeg vidste jo godt, at man skulle kæmpe for det. Vi var jo også konkurrenter, men at det skulle være så hårdt, havde jeg ikke regnet med. Ubevidst sammenlignede jeg nok med de hold, jeg tidligere havde spillet på. Det var bare helt anderledes. Så begyndte jeg også at få et par skader. De første gange brugte jeg meget tid på genoptræning, fordi jeg gerne ville tilbage og vise, at jeg godt kunne, men sidste gang jeg blev skadet, tænkte jeg bare – nu er det slut – jeg gider ikke mere.”

(Ulrich, 15 år)

Når fællesskab og fodbold pludselig bliver en modsætning

- Ulla, der har spillet på U-15 hold, fortæller:

”Jeg begyndte, da jeg var 11 år, og fodbold var alt i mit liv. Det var der, jeg havde nogle af mine bedste veninder, og samtidig tog jeg det vildt seriøst.”

- *Men hvorfor stoppede du?*

- ”Jeg spillede på et hold, hvor vi virkelig havde det godt og sjovt sammen, men så fik vi en ny træner, og så blev det for seriøst. Alt kom til at handle om fodbold: Fire gange træning og kamp i weekenden, og træneren tænkte ikke på, at vi også var veninder, for han begyndte at dele os op. Når jeg tænker nærmere over det, så var det faktisk ikke, fordi vi trænede så meget, at jeg holdt op – jeg elskede jo at spille fodbold - det handlede faktisk mere om, at hele klimaet på holdet ændrede sig. Fra at være veninder blev vi pludselig benhårde konkurrenter, og der var aldrig plads til fejl.”

(Ulla, 16 år)

Når man til sidst nærmest bliver bange for bolden

- *Hvorfor holdt du op?*

”Det var mange ting – det var det der med, at jeg spillede på hold med spillere, som jeg følte mig utryk ved. Deres forventninger var alt for store. De var selv så gode, og jeg ville også gerne gøre det godt, og det, at jeg ville gøre det godt, betød, at jeg nærmest kom til at lide af præstationsangst – jeg blev mere og mere nervøs – jeg kom på et hold, hvor jeg til sidst blev bange for bolden, og jeg var faktisk lidt ked af, at der ikke var et 2. hold, hvor jeg kunne komme ned og spille lidt mere for sjov. Der var store forventninger på 1. holdet. De vil gerne vinde, og det skal man også ville, men jeg kunne bedst lide at spille på et niveau hvor jeg selv var og synes, at det var sjovt - men det var der ikke mulighed for.”

(Kenneth, 16 år)

Træneren – vi var bare en del af hans projekt!

- ”Vi fik en ny træner, som kom til klubben udefra. Det eneste, det handlede om for ham, var at vinde, og der var ikke længere plads til det sociale, som jeg prioriterede højt. Træning fire gange om ugen og kamp i weekenden blev bare for meget – alt kom til at handle om fodbold.”

Tror du, at du stadig havde spillet, hvis du havde haft din gamle træner?

”Ja, det er jeg ret sikker på – ham har jeg jo kendt i mange år, og han kunne godt kombinere det seriøse med det sjove.”

(Signe, 16 år)

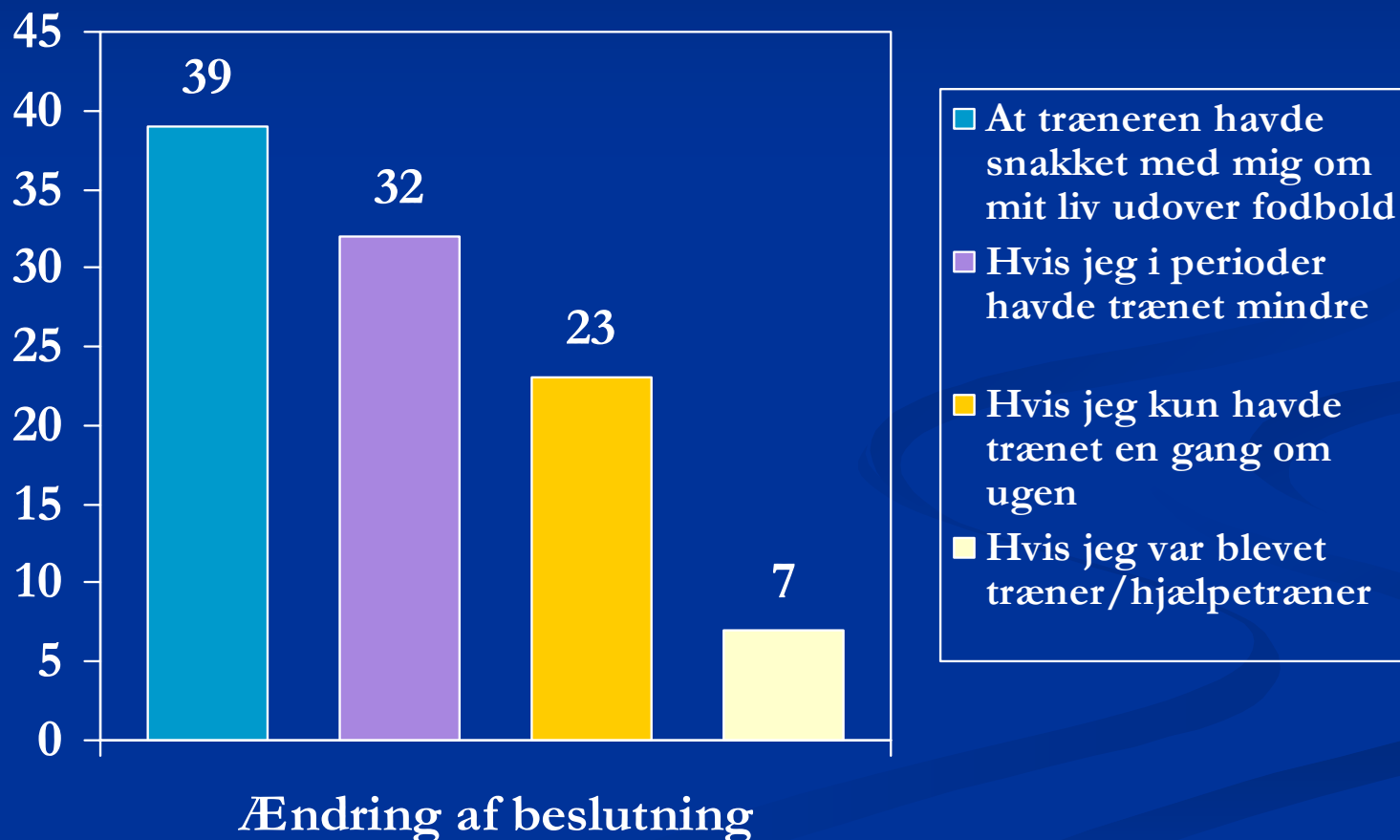
En rapport fra virkeligheden

Årgang	1.halvår	2.halvår	Andel af 1.hold født i 1.halvår
00	46%	54%	-
99	57%	43%	40%
98	72%	28%	64%
97	62%	38%	71%
96	70%	30%	78%
95	64%	36%	78%
94	66%	34%	67%

Der sker – måske! – noget når de bliver ældre....

Hold	Årgang	Årgang	Andel af 1.hold der er født i 1.halvår
JDM	92	93	
	54%	46%	71%
YDM	90	91-92	
	26	74	75%
DS			40%

Hvad kunne have ændret din beslutning?

Samtale fremmer forståelsen

Hvis man ønsker at fastholde spillere er det essentielt, at trænere og holdledere spørger ind til andre dimensioner af spillernes liv end blot fodbold:

- Meningen med at spille fodbold skal hele tiden vedligeholdes og sættes i relation til de øvrige arenaer, man ellers agerer i
- Disse snakke er det som oftest træneren, der skal tage initiativet til! Undersøgelser viser nemlig, at det kun for én ud af fire 15-16-årige er naturligt at tage initiativet til en snak med en lærer eller træner. Hvis initiativet kommer fra træneren, så er der imidlertid tre ud af fire, der meget gerne vil snakke.

Der er mange potentielle trænere, der smutter....

- *Kunne klubben havde gjort noget?*

”Hm, ja hvis de havde bedt mig om at hjælpe til som f.eks. træner for nogle yngre piger, er jeg ret sikker på, at jeg havde sagt ja - men de spurgte aldrig!”

(Katrine, 18 år)

- *Ville det have gjort en forskel, hvis du var blevet tilbudt at være træner?*

”Hvis de ret tidligt havde spurgt, om jeg var interesseret, så er jeg ret sikker på, at jeg havde sagt ja.”

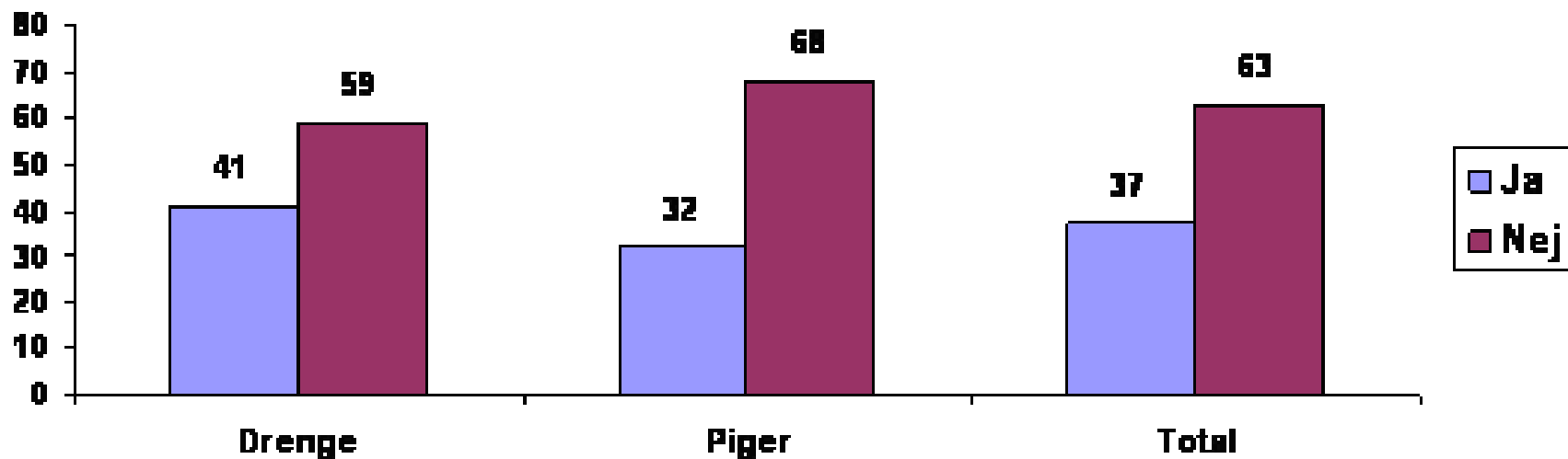
(William, 16 år)

- *Kunne du tænkte dig at træne?*

”Ja, det tror jeg, at jeg havde sagt ja til. Det vil give mig den kontakt til fodbold, som jeg savner.”

(Tina, 16 år)

Har du tidligere holdt pause fra fodbold?

Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – et forsøg på en opsamling og perspektivering

Fodbold handler om mere end blot at score et mål mere end modstanderen. Det handler også om:

- at blive set
- at blive accepteret og taget seriøst
- anerkendelse
- at jeg møder såkaldte ”betydende andre”, der gennem deres spørgsmål og input giver mig noget, jeg kan tage med videre på rejsen
- og en masse andre ting, der i udgangspunkt ikke har så meget med en bold at gøre

Og så den knapt så langhårede udgave....

- I praksis betyder det, at man i klubberne, hvis man ønsker at fastholde yngre spillere, er nødt til både at påtage sig ansvaret for både at lægge en god diagonal aflevering og for at udfordre til nogle af de snakke, der også gør dem til gode spillere i resten af deres liv – og disse snakke efterspørges!

Men vil vi mere??

- I denne undersøgelse møder vi en stor gruppe af unge, der, over tid, er blevet skuffede i mødet med fodbolden, primært fordi de måtte konstatere, at de trænere, ledere og holdkammerater, de omgav sig med, reelt ikke var interesserede i mere end i spil til to mål!

Klubliv – findes det i en version 6.0?

- I forlængelse af at fodbold for den store gruppe også handler om relationer, viser undersøgelsen, at specielt drenge efterspørger faciliteter, der gør, at man kan hænge ud efter træning og kamp.
- Sammenhængskraft på et hold og en årgang handler om fælles organiserede oplevelser som ture, stævner, fællesspisning, klubfester m.v., men det handler i lige så høj grad om de uorganiserede og spontane oplevelser, man kan få i klubhuset efter træning og kamp.

Jeg er ikke Dr. Phil, men.... - et par udfordringer

- Afklaring af værdigrundlag – hvad vil vi egentlig med vores klub?
- Vi skal have de unge selv på banen – og de vil gerne....måske!
- Trænere og ledere der tør involvere sig....
- Attraktive rammer omkring såvel 1. som 3.holdet!
- Rammer og aktiviteter der facilliterer fællesskab.....
- Vi må blive bedre til at lære af de spillere der forlader os.....
- Vi må lade os inspirere af andre, men tænke selv.....